

Спеціалізованій вченій раді Д.35.051.22
Львівського національного
університету імені Івана Франка

ВІДГУК

офіційного опонента

на дисертаційну роботу **Кічурчак Маріанни Василівни**

на тему

“Відтворення суспільних благ в економічній системі України”,

подану до захисту на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.01 – економічна теорія та історія економічної думки

Актуальність теми дослідження

У національній економіці перманентно зростає зацікавленість різноманітних стейкхолдерів у покращенні соціального та економічного середовища проживання індивідів, розв’язанні низки соціально-екологічних проблем та підвищенні ефективності реформування публічного сектору, що пов’язане з формуванням дієвої моделі відтворення суспільних благ в Україні. З огляду на еволюцію світоглядно-гносеологічних і онтологічних орієнтирів розвитку економічних систем, основ визначення пропорцій приватного і публічного секторів, принципів колективного продукування суспільних благ, існуючих моделей міжбюджетних трансфертів актуалізується і питання наукового обґрунтування теоретико-методологічних і практичних засад відтворення такого типу благ в економічній системі.

В опонованій дисертаційній роботі Кічурчак Маріанни Василівни не лише поглиблено наявні теоретичні підходи до розкриття основних закономірностей відтворення суспільних благ, а й доповнено їх власними розробками науково-методологічного і прикладного характерів, які стосуються концептуалізації основних засад безперервності надання такого типу благами, формуванню практичних рекомендацій і пропозицій з удосконалення цього процесу в

економічній системі України за умов реалізації стратегії сталого розвитку та численних макроекономічних реформ.

Важливість теми дисертаційної роботи підтверджується її зв'язком з прикладними держбюджетними темами, які виконані згідно з планом науково-дослідних робіт Львівського національного університету імені Івана Франка ("Теоретико-прикладні засади сталого розвитку національної економіки в Україні" №0108U008917; "Державне програмування сталого розвитку національної економіки: теоретичні і прикладні аспекти" №0112U003753; "Наукові засади формування стратегії сталого розвитку в Україні", №0116U001678), в яких теоретично обґрунтовано значення і роль відтворення суспільних благ для розвитку національної економічної системи, сформовано методологічні підходи і здійснено емпіричну оцінку умов забезпечення/надання суспільних благ в Україні, визначено основні напрями адаптації зарубіжного досвіду їхнього створення у вітчизняну практику та сформовано низку пропозицій з поліпшення дієвості цього процесу у вітчизняній економіці з огляду на розвиток інституту державно-приватного партнерства, реформування фіскальної політики, легітимізацію економічних відносин і удосконалення роботи інституту суспільного вибору.

З урахуванням вищезазначеного, вважаємо, що дисертаційна робота Кічурчак Маріанни Василівни виконана на актуальну і важливу для української економічної науки тему, є своєчасною, зорієнтованою на вирішення важливої наукової проблеми – відтворення суспільних благ в економічній системі України.

Ступінь достовірності й обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Подана до захисту дисертаційна робота Кічурчак Маріанни Василівни характеризується логічним, послідовним, системним викладом матеріалу та науково-обґрунтованими положеннями. У ній чітко окреслена авторська позиція, одержані наукові результати є достовірними, а сама дисертаційна праця має завершений характер. Викладені у дисертації Кічурчак Маріанни Василівни

теоретико-методологічні і прикладні положення повною мірою науково обґрунтовані.

Теоретичним підґрунтям дисертаційної роботи стали наукові підходи, сформовані у межах економічної теорії інституціоналізму, суспільного вибору, публічних фінансів, просторової теорії місцевих видатків, неокласичного синтезу, світоглядних засад сталого розвитку та системно-синергетичної парадигми, що дало змогу забезпечити належний рівень обґрунтованості головних наукових положень дисертації. Кічурчак Маріанна Василівна підійшла до пізнання сформульованої у назві роботи проблеми комплексно, підґрунтям чого є застосування загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Методи наукової абстракції, індукції та дедукції, аналізу та синтезу, історичний і логічний методи стали в нагоді під час формулювання наукових положень і конкретизації категоріального апарату теорії відтворення суспільних благ в економічній системі. Для з'ясування головних закономірностей відтворення суспільних благ в національній економічній системі застосовано такі види економічного аналізу, як кластерний, регресивно-кореляційний і факторний. Економіко-статистичні методи, методи порівняння, узагальнення, інтегрального оцінювання використано для з'ясування стану відтворення суспільних благ в національній економіці, за допомогою чого визначено сукупність взаємозв'язків між основними параметрами безперервності забезпечення цих благ і станом економічної системи України, розкрито особливості їхнього продукування в світі. Використання системно-синергетичної парадигми дозволило окреслити базові теоретико-методологічні і практичні засади відтворення суспільних благ з огляду на еволюцію системи поглядів на цей процес у світовій та вітчизняній економічній думці.

В опонованій дисертації поставлені мета, завдання, об'єкт і предмет чітко окреслюють межі наукового дослідження. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і практичних рекомендацій, представлених у дисертаційній роботі, підтверджена здійсненим ґрунтовним аналізом теорій,

концепцій, доктрин і підходів, пов'язаних з формуванням дієвої моделі відтворення суспільних благ для забезпечення поступу економічної системи.

Здобувачем опрацьовано значний обсяг різноманітних джерел – нормативно-правові акти України, країн колишнього соціалістичного табору і Європейського Союзу, наукові публікації вітчизняних і зарубіжних авторів з питань, які прямо чи опосередковано пов'язані з відтворенням суспільних благ, аналітичні та інформаційні матеріали Державної служби статистики України, інших органів державної влади, Євростату та низки міжнародних організацій. Також достовірність одержаних особисто дисертантом наукових результатів підтверджена їх апробацією на міжнародних науково-практичних конференціях, круглих столах і щорічних звітних науково-практичних конференціях викладачів і аспірантів Львівського національного університету імені Івана Франка, географія яких є достатньо широкою і охоплює не лише регіони України, а й зарубіжні країни (Польща, Білорусь). Про достатній рівень обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій свідчать довідки про їхнє впровадження у навчальний процес Львівського національного університету імені Івана Франка та практичну діяльність органів державної влади. Наукова, статистична та аналітична інформація, представлена в дисертаційній роботі, має достовірний характер, є надійною та повною.

Науковим напрацюванням, висновкам і рекомендаціям, представлених у дисертаційному дослідженні М.В. Кічурчак, притаманна повнота, логічність і достатній рівень обґрунтованості та достовірності.

Наукова новизна одержаних результатів

Виходячи із змісту дисертаційної роботи, автореферату та опублікованих дисертантом наукових праць, доречно стверджувати, що наукові результати, висновки та пропозиції характеризуються науковою новизною і відповідають паспорту спеціальності 08.00.01 – економічна теорія та історія економічної думки.

Уперше представлено авторську концептуальну модель відтворення суспільних благ в економічній системі України в умовах реалізації стратегії

сталого розвитку (с.427–429). У ній представлено як комплекс взаємозв'язків між інститутом суспільного вибору, відтворенням таких благ і національною економічною системою, так і способи досягнення конгруентності між ними на підставі детермінації головних загроз, підходів до оцінювання та ідентифікації основних напрямів їхнього усунення/мінімізації. З погляду економічної онтології у цій концептуальній моделі наголошено на важливості забезпечення функціональної пов'язаності і узгодженості світоглядних засад теорії та практики відтворення суспільних благ з реальними можливостями національної економічної системи надавати такі блага згідно із встановленими цілями і завданнями розвитку (с.406–413, 415–423).

Заслугою автора дисертації є і те, що на підставі ґрунтовного аналізу наукових праць представників української економічної думки кінця XVII – початку XX ст. визначено їхній внесок у формування теорії відтворення суспільних благ (с.116–130). Зокрема, відзначено їхні наукові здобутки з приводу класифікації суспільних потреб, розкриття головних властивостей суспільних благ, визначення економічної природи їхньої вартості та підходів до забезпечення/надання таких благ, виокремлення позасеконічних чинників суспільної взаємодії. Тим самим було забезпечено цілісність еволюції теорії відтворення суспільних благ через імплементацію наукових новаторств українських учених-економістів у даній сфері до світової економічної думки, відродження наукових дискусій з питань перманентності забезпечення/надання таких благ у кінці XX – початку XXI ст. на вітчизняних теренах з огляду на перервність поступу даної теорії та наявні сучасні особливості розвитку економічної системи в Україні.

У дисертаційній роботі розкрито особливості теоретичної об'єктивізації дослідження відтворення суспільних благ з огляду на економічну онтологію дослідження цього процесу, що бере до уваги пов'язаність еволюції вихідних теоретико-методологічних засад пізнання складних взаємозв'язків і взаємозалежностей у цій сфері та гносеології економічних систем (с.158–169). Згідно з цим Кічурчак Маріанною Василівною розроблено розширену економіко-

онтологічну модель відтворення суспільних благ в економічній системі (с.174–176, додаток В), в якій наголошено на вагомості дії позаекономічних чинників, акцентовано на значенні політичного ринку під час забезпечення/надання даних благ, окреслено різні види взаємодії держави, фірм і домогосподарств у цій сфері.

Здійснено узагальнення головних науково-методологічних засад еволюції теорії відтворення суспільних благ у світовій економічній науці (с.72–96, 97–114, додаток А). Автором обґрунтовано та доведено, що доповнення та розширення теоретичних основ дослідження відтворення суспільних благ генетично-еволюційно зумовлене міждисциплінарним характером і багатовекторністю наукових досліджень, підґрунтям чого є чинники соціалізації економічної системи, розвиток процедур узгодження суспільних інтересів і суспільної взаємодії, детермінація функціональних спроможностей інституту держави. Проведено систематизацію та наукове обґрунтування критеріїв класифікації та типології суспільних благ (с.41–48, 49–55, 69–70), що сприяло ідентифікації основних науково-методологічних напрямів вивчення процесу відтворення суспільних благ і виявленню головних причинно-наслідкових умов безперервності надання таких благ в економічній системі України.

Кічурчак Маріанною Василівною запропоновано наукове тлумачення економічної сутності суспільних благ і природи їхнього відтворення (с.56–57, 66), згідно з чим чіткіше визначено характерні риси безперервності забезпечення ними попиту економічних агентів на макроекономічному рівні. Крім того, науково-обґрунтовано відмінності авторського наукового підходу від вже наявних трактувань економічної сутності суспільних благ та їхнього відтворення (с.57–59, 66–68). Дисертанткою удосконалено теорію відтворення суспільних благ, що стосується виокремлення критеріїв використання інституту державно-приватного партнерства у забезпеченні ними (с.277–278) і формування методологічних підходів до оцінювання характеру інвестування з державно-приватного партнерства на підставі побудови низки регресивно-кореляційних моделей (с.285–286), факторного аналізу, проведеного для України і окремих країн колишнього СРСР (с.287–291), що допомогло виявити головні особливості становлення та

визначити умови активізації розвитку інституту державно-приватного партнерства у системі відтворення суспільних благ у національній економіці.

Сформовано методологічні підходи до дослідження особливостей відтворення суспільних благ і основних умов реалізації цього процесу в економічній системі України (на прикладі сфери культури), підґрунтям чого став інструментарій економетричного моделювання (с. 319, 339–340, додаток Т), статистичного аналізу (середня кількість, дисперсія, квадратичний коефіцієнт варіації закладів культури на 100 000 постійного населення; с.345–347, додаток У) та індексування (запропоновано такі індикатори, як індекс інтегрального зростання закладів культури, регіональний показник стану забезпеченості закладами культури і мистецтва, інтегральний коефіцієнт просторової диференціації забезпечення населення для кожного закладу і за всіма закладами, ранговий індекс активності відвідувань населенням закладів культури і мистецтва, інтегральний індекс зростання відвідувань населення закладів культури і мистецтва; с.323–325, 349–351, 355–356, 357–358), узагальнення тенденцій бюджетного фінансування (с.332–338). З урахуванням просторово-часового критерію це дало змогу визначити характер змін, виокремити головні етапи та їхні особливості, сформулювати низку заходів з удосконалення діючої моделі відтворення таких благ (на прикладі сфери культури) в економіці України.

Також розроблено науково-методологічні підходи до оцінювання зарубіжного досвіду організації виробництва суспільних благ, що ґрунтується на використанні таких індикаторів, як структурування видатків Зведеного бюджету, еластичність видатків Зведеного бюджету за ВВП, індекс змін структури видатків Зведеного бюджету, рейтингування на підставі кластерного аналізу (с.364–370), порівняльному аналізу особливостей фіскальної децентралізації для України, країн ЄС і окремих постсоціалістичних країн (с.372–379). Це допомогло авторові дисертаційної роботи окреслити основні напрями впровадження зарубіжного досвіду у сфері відтворення суспільних благ до вітчизняної практики.

У дисертації запропоновано теоретико-методологічні підходи до визначення впливу інституційних чинників на механізм відтворення цих благ, що

передбачають здійснення порівняльного аналізу їхньої еволюції (с.382–384, застосування низки індикаторів (еластичність доходів/видатків Зведеного бюджету на одну особу за видами інституційних чинників, с.385–387) і побудови економетричних залежностей для України та окремих постсоціалістичних країн (с.388–393). Згідно з цим виокремлено особливості дії інституційних чинників на механізм відтворення суспільних благ і дано рекомендації з їхнього удосконалення у вітчизняній економіці.

Набули подальшого розвитку наукові підходи до структурування методологічних принципів (с.148–157) та аналітичного інструментарію дослідження відтворення суспільних благ (с.187–198, додаток Д). Це дало змогу Кічурчак Маріанні Василівні здійснити узагальнення теоретичних підходів, які акцентують увагу на сильних і слабких сторонах застосування наявного наукового інструментарію дослідження та обґрунтовують доцільність опертя на системно-синергетичну парадигму під час пізнання процесу відтворення суспільних благ у національній економіці в контексті реалізації стратегії сталого розвитку, та уточнити економічну категорію “механізм відтворення суспільних благ” (с.182).

Розкрито особливості та умови відтворення суспільних благ в адміністративно-командній системі (с.203–207, 209–215), згідно з чим визначено їхнє значення для формування теоретико-методологічних і прикладних засад перманентності забезпечення/надання цих благ під час становлення та розвитку ринкової економіки в нашій країні. Розвинуто наукові підходи до обґрунтування значення інституційних зрушень у системі відтворення суспільних благ, що торкаються ідентифікації на теоретико-методологічному рівні важливості цих змін (с.216–217) та особливої ролі інститутів суспільного вибору, приватизації, благодійництва і тіньової економіки для цього процесу за допомогою інструментарію канонічного (с.226–227, додаток Е), кластерного (с.244–245, додаток І) та економетричного аналізу (с.230–231, додаток Е). З огляду на це визначено особливості середовища відтворення суспільних благ і окреслено

заходи з поліпшення дієвості впливу інституційних зрушень на цей процес в економічній системі України.

Визначено науково-методологічні засади здійснення фіскального обміну у системі відтворення суспільних благ з погляду оцінювання його результативності на підставі порівняння інституційних і фактичних зобов'язань держави у цій сфері (с.255–258), аналізу сукупності індикаторів, що характеризують специфіку розвитку національної системи оподаткування (с.259–263), варіативність місцевих бюджетів (с.269–272) і стан фіскальної децентралізації (с.273–274). Це допомогло Кічурчак Маріанні Василівні розробити комплекс заходів з удосконалення процесу фіскального обміну для забезпечення розширеного відтворення суспільних благ в економічній системі України. Обґрунтовано необхідність активізації використання програмно-цільового методу бюджетування для підвищення результативності процесу відтворення суспільних благ в економіці України (с. 397–403), що передбачає адаптацію досвіду країн ЄС і окремих пострадянських країн і бере до уваги національні особливості.

Отже, у дисертаційній роботі сформовано низку наукових положень і одержано результати, які дійсно мають наукову новизну і свідчать про внесок Кічурчак Маріанни Василівни у розвиток концептуально-прикладних засад відтворення суспільних благ в сфері економічної теорії та історії економічної думки.

**Повнота викладених наукових положень, висновків і рекомендацій,
сформульованих у дисертації, в опублікованих працях**

Головні положення та результати дисертаційної роботи, елементи наукової новизни повною мірою відображені у наукових працях автора. З них 44 позиції – це наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації, 24 – наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації, 2 – наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації. Відзначимо, що М. В. Кічурчак опублікувала одну одноосібну монографію, взяла участь у написанні шести колективних монографій, тридцять статей представлено у

наукових фахових виданнях України, одна – у наукових виданнях України, внесених до міжнародних наукометричних баз, шість – у наукових виданнях інших держав. Ознайомлення з публікаціями дисертанта дає змогу зробити такий висновок – результати дослідження, авторські новації щодо узагальнення та удосконалення теоретико-методологічних і практичних засад відтворення суспільних благ, рекомендації та пропозиції повною мірою відображені у друкованих працях Кічурчак Маріанни Василівни.

Основні положення дисертації повною мірою розкрито в авторефераті роботи. Результати дослідження, статистичний і графічний матеріал, подані у рукописі дисертаційної роботи та авторефераті за своїм змістом є однаковими.

Ступінь використання матеріалів і висновків кандидатської дисертації

Матеріали, теоретико-методологічні і практичні результати кандидатської дисертації Кічурчак Маріанни Василівни “Розвиток підприємництва у сфері мистецтва в умовах ринкової трансформації економіки України”, що була захищена у 2002 р. за спеціальністю 08.01.01 – економічна теорія, не використовувались у цій дисертації, яку подано на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук.

Теоретична і практична значущість результатів дослідження

У дисертаційному дослідженні М. В. Кічурчак обґрунтовано основні теоретико-методологічні та прикладні положення формування якісно нових засад відтворення суспільних благ в національній економічній системі.

Наукові положення, висновки та рекомендації, отримані автором у науковій роботі, знайшли своє використання в діяльності Міністерства фінансів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства культури України, Департаменту з питань культури, національностей та релігій Львівської обласної державної адміністрації, Департаменту економічної політики Львівської обласної державної адміністрації, Головного управління Державної фіскальної служби України у Львівській області, Громадської ради при Львівській обласній

державній адміністрації, Громадської організації “Центр суспільних інновацій”, про що свідчать відповідні довідки.

Теоретико-методологічні та практичні напрацювання, представлені у дисертації, використовуються у навчальному процесі кафедри економіки України Львівського національного університету імені Івана Франка під час викладання навчальних дисциплін “Економічна теорія”, “Економіка України”, “Історія економіки та економічної думки України”, “Економічний аналіз державних програм”, “Сучасні проблеми економіки”, “Державне програмування розвитку людського потенціалу національної економіки” (довідка №798-Н від 27.02.2017 р.), а також у науково-дослідній роботі кафедри економіки Харківського національного університету будівництва та архітектури за темою “Розвиток соціально-економічних систем у трансформаційних умовах” №0113U001344 (довідка №07/242 від 01.02.2017 р.).

Одержані автором висновки та запропоновані теоретико-методологічні підходи є внеском автора у поліпшення результативності заходів держави у сфері відтворення суспільних благ в економічній системі України. Цінність для органів державної влади мають практичні рекомендації автора в сфері досягнення ефективної взаємодії між відтворенням суспільних благ, економічною системою та інститутом суспільного вибору на підставі розроблення підходів до визначення головних загроз, методології їхнього оцінювання та ідентифікації найважливіших напрямів їхнього усунення; удосконалення категоріального апарату для полегшення ідентифікації відтворення суспільних благ у національній економічній системі; формування методологічних підходів до оцінювання інвестування з державно-приватного партнерства, впливу інституту реформування відносин власності, дослідження стану відтворення таких благ (на прикладі сфери культури) та його реалізації тощо.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Даючи загалом позитивну оцінку опонованої дисертаційної роботи, зазначимо, що воно не позбавлене окремих дискусійних положень та недоліків,

що є підставою для наукової дискусії під час захисту. На нашу думку, такими дискусійними положеннями, що вимагають додаткового обговорення, є:

1. В роботі автор часто використовує посилання на авторитетних дослідників як підтвердження своєї думки, що є не зовсім коректним, особливо в процесі написання аналітичної частини роботи. Тому подекуди складається враження, що автор не впевнена у своїх аргументах і пропозиціях, оскільки звертається за додатковими підтвердженнями до праць визнаних вчених.

2. В першому розділі роботи автор ототожнює категорію клубних і суспільних благ, базуючись на аналізі дефініцій (додаток А), однак клубні блага є лише одним із типів змішаних суспільних благ із своїми специфічними властивостями, детально проаналізованими в працях Дж. Стігліца. Тому таке ототожнення є дещо спірним і потребує додаткового аргументування автора.

3. При розгляді питання про децентралізацію та міжбюджетні відносини варто було б згадати про т.з. «ефект липучки», притаманний більшості країн світу (США, Данія, Канада, Туреччина, Мексика) незалежно від федеративного чи унітарного устрою. Для України цей ефект малодосліджений, однак при наданні локальних суспільних благ за умов реформи децентралізації та активного формування громад було б цікаво почути думку автора, як саме посилення фіскальної автономії може вплинути на якість надання локальних суспільних благ.

4. На основі теореми про децентралізацію та за умов реформи із децентралізації в Україні автору було б доцільно розмежувати суспільні блага, які ефективніше надавати на місцевому, регіональному та національному рівнях із обґрунтуванням, базуючись на вітчизняних реаліях фіскального федералізму. Оскільки вже перші результати інституційної підтримки реформи децентралізації в Україні вже є, то була б цікавою позиція автора стосовно того, наскільки цілі та завдання цієї реформи досягнуті в контексті кількісно-якісних показників забезпечення суспільними благами на місцях, ролі іноземних донорів в підтримці децентралізації тощо.

5. Оскільки в країнах ЄС на місцевий рівень покладені переважні функції із фінансування соціального забезпечення (наприклад, Данія), освіти (країни Прибалтики) із відповідними повноваженнями у сфері податків і трансфертів із вищестоячих бюджетів, то цікавим є те, наскільки в Україні доходи громад дозволяють на сьогодні виконувати функції із забезпечення населення суспільними благами, забезпечувати еквівалентність обміну «податки – суспільні блага».

6. В роботі не вистачає аналізу проблеми фрірайдера на прикладі України, яка б дозволила побачити глибину проблеми ухилення від сплати податків населенням та порівняти це із усе зростаючими вимогами до існування соціальної держави в контексті суспільного вибору.

Однак, перелічені зауваження жодною мірою не спростовують загалом позитивне враження від представлених у дисертаційній роботі Кічурчак Маріанни Василівни положень, не змінюють загальної високої наукової оцінки та не впливають на достовірність наукових результатів

Загальна оцінка дисертаційної роботи та її відповідність встановленим вимогам

Дисертаційна робота М.В. Кічурчак є науковою працею, в якій представлено авторські новаторства у сфері формування теоретико-методологічних і практичних засад відтворення суспільних благ в економічній системі України. За вимогами щодо структури, змістового наповнення, загального обсягу, кількості наукових публікацій, висунених до здобувача наукового ступеня доктора наук, дисертація повністю відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України.

Дисертаційне дослідження Кічурчак Маріанни Василівни "Відтворення суспільних благ в економічній системі України" є завершеною самостійною науковою працею, в якій наведено теоретичні узагальнення і представлено нове бачення вирішення складної наукової проблеми, пов'язаної з обґрунтуванням теоретико-методологічних і прикладних положень концептуальної моделі відтворення суспільних благ в економічній системі України з урахуванням вимог

реалізації стратегії сталого розвитку. Результатом проведеного дослідження є одержання нових науково обґрунтованих результатів, які є реальним внеском Кічурчак Маріанни Василівни у розвиток і поглиблення теорії відтворення суспільних благ і розроблення практичних рекомендацій з удосконалення цього процесу в національній економічній системі.

За змістовим наповненням дисертація повною мірою відповідає вимогам пунктів 9, 10, 12, 13 і 14 “Порядку присудження наукових ступенів” (Постанова Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. №567 зі змінами і доповненнями, затвердженими постановами від 19 серпня 2015 р. №656, 30 грудня 2015 р. №1159 і 27 липня 2016 р. №567). Вважаємо, що автор дисертаційної роботи “Відтворення суспільних благ в економічній системі України” Кічурчак Маріанна Василівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.01 – економічна теорія та історія економічної думки.

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економічної теорії
Тернопільського національного
економічного університету

[Handwritten signature]
О.В. Длугопольський

*Відгуки надіслані до секретаріату
Велич Ладя 15.02.2016р.
Велич секретар [Signature] А.А.*

